

Åke Ottosson med sina tre klenoder. Den gröna A Ford Phaeton är från 1928, den rödbruna, orenoverade A Ford Sport Cabriolet från 1930 och så 103-åringen Colibri.

Mästerverk i mässing

Fyrcylindrig motor på 14 hk. Bredvid tändstiften syns de små ventilreglerade "snappskälarna" där en slurk bensin hälldes innan motorn revades igång.

Karbidlamorna fram är imponerande pjäser som vid behov kan tas loss och användas som bärbart ljus. "De ger faktiskt fint sken" säger Åke.

Ett nästan okänt bilmärke, produktion i tyska Hameln åren 1907-11.

Förarmiljön är begriplig. Handbroms enbart på bakhjulen, bromsar fram saknas. På torpedväggen ett fönster för kontroll av motorns smörjning.

I karbidtanken bildas acetylen som leds i slangar till lyktorna fram.

Åke blev blyxtförälskad i mässingsbilar i USA för över 30 år sedan. Sedan dess har han trotsat alla hindren och fått ihop en av världens två Colibri.

TEXT & FOTO: CALLE CARLQUIST

Att veteranbilsentusiaster kan gå genom eld och vatten för få ihop sina projekt är ingen nyhet, men när jag stöter på Åke Ottosson i Visby och ser hans senaste renovering svindlar perspektivet.

Åke har fått ett exemplar av det okända tyska märket Colibri att återuppstå. Det var inte som att sätta nya skärmar på en Volvo PV precis, det var ett omsorgsfullt, mödosamt och målmedvetet hantverks- och renoveringsarbete som tog 30 år. Slutresultatet är ingenting annat än ett konstverk.

Hemma i trädgården i Visby skiner den 103 år gamla gräddvita bilen som en svan. De svällande stolarna är omsorgsfullt sydda (av Åke själv förstås) med blodrött läder och den vackra mässingen i exempelvis kylaren, vindrutans ram och i strålkastarna kontrasterar ytterst effektivt.

COLIBRI TILLVERKADES i Hameln i Tyskland 1907-1911. Åkes modell med fyr cylindrig motor på 14 hk byggdes 1910-11 och är en av de två som finns kvar i hela världen. Åke hittade bilen i Gävle i början av 1980-talet och satte igång renoveringen direkt. Förra året besiktigades bilen - under visst huvudbry från besiktningsmannen - och nu återstår "en detalj" som sufflett.

Märkligt nog såldes även den andra kvarvarande bilen ny i Sverige. Tills för några år sedan fanns i den orenoverat skick på Värmdö utanför Stockholm. Åke hann bygga upp dess träskelett innan den såldes till Tyskland, där renoveringen nu fortsätter i de lokaler där bilarna en gång tillverkades.

Åke har bytt allt trä i karossen och själv tillverkat nya skärmar, motorhuv och klädsel.

- Skärmarna var luriga att få till men jag och min kompis som hjälpt mig under alla år har hela tiden tänkt att om man kunde för hundra år sedan borde det gå i dag också.

Åke fick smak på mässing när han 1978 såg en mässingsbil av fabrikat Thomas på Harrah's veteranbilmuseum i Reno, USA.

- Den var otroligt vacker, vit, med vit skinnklädsel och till och med vita däck. Jag bestämde mig där och då för att få tag i en mässingsbil och göra i ordning den.

Delar har hittats, tillverkats eller köpts efterhand, bland annat kommer den vackra oljelyktan bak från ett besök på den stora veteranbilmärknaden i Hershey i USA.

KARBIDLAMPORNA FRAM är rejäla pjäser som kan tas loss och vid behov användas som "ficklampor". De drivs av acetylen, vilket var vanligt fram till första världskrigets slut. Gasen bildas i en kemisk process inne i den mässingstank som stolt parkerar på bilens vänstra fotsteg.

Något elsystem finns egentligen inte men Åke har monterat en startmotor för att slippa veva igång motorn. Bromsarna är som på en T-Ford, antingen en mekanisk handbroms bak eller en fotbroms mot kardanaxeln. Bromsar fram saknas men toppfarten är måttliga 55 km/tim så det går nog att hålla kontroll ändå.

Några långkörningar blir det inte tal om. En kvällstur, ett veteranrally eller uppvisning får räcka.

Åkes andra gamla bilar är brukstålga. Den gröna fyrdörrars A Ford Phaeton från modellens debutår 1928 renoverade Åke

Startar på första! Åke har monterat in en liten startmotor för att slippa veva igång Colibrin.

redan i slutet av 1960-talet. Den har hållit sitt skick sedan dess och är en välbekant syn på Gotland.

- Det började med att jag hittade ett tanklock den första maj 1968. Sedan byggde jag upp bilen på ett år. Jag for runt på gårdarna och skaffade delar, det fanns ju A Ford överallt och som ung orkade jag hålla på hela nätterna för att få ihop bilen.

Åkes andra A Ford är en Sport Cabriolet från 1930, mörkt rödbrun och i patinerat, orenoverat skick.

- Jag grunnar på hur jag ska göra med den, renovera eller låta den vara som den är. Vi får se. ☺

▶ På www.massingnickel.se/procolibri finns bilder från Åke Ottossons enastående renovering, från fyndskick till nästan färdig.